

מכון ירושלים: מצב העניים דווקא השתפר בעשור האחרון

בניגוד לתמונה העגומה העולה מדוחות העוני של הארגונים החברתיים והמוסד לביטוח לאומי, סקירה של המכון מגלה כי מספר העניים ירד ב-18.8% ל-600 אלף איש ב-2008 - פי 2.5 פחות

רותם סלע | 18/10/2010 7:37

למבול הדוחות המבקשים להתריע על מצבה של החברה הישראלית, מצטרף מכון ירושלים לחקר שווקים. מכון ירושלים, שפרסם אף הוא דוח על מצב העניים בישראל, טוען כי מצבם של העניים דווקא השתפר בצורה משמעותית בעשור האחרון וכי כמותם הלכה והצטמצמה. זאת בניגוד לתמונה אותה מציגים **דוחות העוני** של הארגונים החברתיים השונים וכן של המוסד לביטוח לאומי.

על פי סקירת מכון ירושלים המבוססת על תחשיבי בנק ישראל, ירד מספר העניים בין השנים 2004-2008 ב-18.8% ל-600 אלף עניים. זאת בעוד שכמות העניים לפי דוח המוסד לביטוח לאומי גבוהה פי 2.5.

הסיבה לפערים בין הדוחות נובעת מזווית הסתכלות שונה. בביטוח הלאומי ובארגונים החברתיים בוחרים למדוד עוני בצורה יחסית - על פי עומק הפערים בחברה, ולכן מעדכנים את קו העוני בהתאם לשינויים ברמות אי-השוויון. לעומת זאת, במכון ירושלים מנסים לבחון עוני לפי אמת מידה אבסולוטית המבקשת להגדירו כיכולת השתכרות שמאפשרת השגת רמת מחייה מינימלית.

כך, במקום נתונים על רמות אי-השוויון, מספק הדוח של מכון ירושלים מידע על רווחתם החומרית של המצויים בתחתית הסולם. על פי הנתונים, שיעור המחזיקים בטלפונים סלולריים בעשירון התחתון עלה מ-52% ל-80%; הבעלות על מחשב אישי עלה מרבע למחצית; ושיעורי הבעלות על מיקרוגל, מכשירי די.וי.די, מזגנים ומיבשי כביסה עלו גם הם. כל אלה מצביעים על רווחה גדולה יותר.

עלייה משמעותית נוספת נרשמה בסעיף הדיור. בעוד שבשנת 2001 החזיקו כ-36.7% בלבד מאנשי העשירון התחתון בדירה, הרי שבשנת 2008 (חרף העלייה הריאלית במחירי הדיור) עלתה האחזקה ל-41.3% - גידול של 12.5%.

בנוסף, ההכנסה הפנויה לנפש בחמישון התחתון עלתה בשנים 2002-2008 ב-8.2%, עבור משפחות המוגדרות כעניות לפי המוסד לביטוח לאומי.

במכון ירושלים לא מסתפקים במבחן ההכנסה הפשוט ומצטטים ממדד מיוחד אשר פותח באוניברסיטת בן-גוריון ומבקש למדוד עוני לפי יכולתם של האזרחים לצרוך סל מוצרים בסיסי. מדד זה מצביע על ירידה של 23% בכמות העניים בתקופה זו. סל המוצרים במדד כולל מוצרים חיוניים בתחום המזון, הדיור, החינוך, התחבורה וכיו"ב.

תגלית נוספת נוגעת למצב הבריאות בקרב השכבות החלשות. בקרב האוכלוסייה הערבית, שבה תחולת העוני גבוהה ביחס לחברה הישראלית, עלתה תוחלת החיים של נשים ערביות ב-2.9 שנים (מגיל 77.8 ל-80) בשנים 2001-2009. זאת בעוד שבקרב נשים יהודיות עלתה תוחלת החיים ב-2.3 שנים (ל-83.9).

בקרב הגברים הערבים עלתה תוחלת החיים ב-1.8 שנים (מ-74.5 ל-76.3), ובקרב גברים יהודים עלתה תוחלת החיים ב-2.6 שנים (מ-77.9 ל-80.5). עוד חושף המחקר כי עניים רבים יוצאים ממעגל העוני לאחר תקופה קצרה יחסית, כאשר לפחות כ-30% מהם מתקדמים מהחמישון התחתון לרמת הכנסה גבוהה יותר ב-5 שנים.

רוצה לקבל את כל המבזקים של **צחמעיב** לסלולרי שלך? לחץ כאן